

ת"פ 44790/02/15 - מדינת ישראל נגד מתן אזולאי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 44790-02-15 מדינת ישראל נ' אזולאי

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת רונית בש

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם מתן אזולאי

גזר דין

1. בדיון שהתקיים בפניי ביום 25.10.15 הורשע הנאשם בתיק זה, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום, אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים (ראו: במ/1), בביצוע שתי עבירות של שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) וסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין) ובשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין. יובהר כי לא גובש בין הצדדים הסדר טיעון לעניין העונש.

2. לאחר מתן הכרעת הדין נדחה המשך הדיון בפניי לצורך הגשת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם ולטיעונים לעונש. כעת, לאחר שהוגש התסקיר הנ"ל וב"כ הצדדים העלו את טיעוניהם לעונש בפניי, כל שנותר הוא לגזור את דינו של הנאשם.

כתב האישום המתוקן

3. בעובדות כתב האישום המתוקן נטען, כדלקמן:

אישום ראשון:

ביום 21.1.15, או במועד מוקדם יותר שאינו ידוע למאשימה, קשר הנאשם קשר עם שלושה אחרים - קובי אוראל אדרעי, עידן בן עמי ונתנאל ביטון, לשדוד שליח של רשת המסעדות "דומינוס פיצה", סניף הקריות. המעשים המתוארים להלן בוצעו במסגרת הקשר ולשם קידומו. בו ביום, סמוך לשעה 23:05, התקשרו הנאשם או מי משלושת האחרים הנ"ל אל "דומינוס פיצה", מטלפון נייד שמספרו 054-9956471 והזמינו לבית ברחוב האלמוגן 4, בקרית אתא משלוח של מגשי פיצה, תוך שהם מוסרים שם של לקוח פיקטיבי. בהתאם להזמנה, בשעה 23:30 לערך הגיע, מר ג.ב. (להלן: המתלונן), שליח של חברת "דומינוס פיצה" לכתובת הנ"ל, כשהוא רכוב על קטנוע. המתלונן התקשר אל מספר הטלפון המופיע בהזמנה לשם קבלת הכוונה נוספת והנאשם או מי מהשלושה הנ"ל הכווין את המתלונן למגרש הכדורגל הסמוך לכתובת. באותה עת המתלונן הנאשם והשלושה הנ"ל למתלונן כשהם מסתתרים מאחורי מבנה הצמוד למגרש

הכדורגל. עת שהגיע המתלון למקום, התנפלו עליו הנאשם והשלושה הנ"ל כשהם לבושים ברדסים המכסים את ראשיהם וחלק מפניהם, צעקו לעבר המתלון ודרשו ממנו כי ימסור להם את הכסף המצוי ברשותו. אחד משלושת האחרים אף הכה את המתלון בפניו. כן דרשו הארבעה מהמתלון כי ימסור להם תיק פאז' שברשותו, תוך שאחד משלושת האחרים איים על המתלון באמצעות אלה או כלי נשק קר דומה. בכל אותה עת קיללו הארבעה את המתלון, הורו לו לשתוק ואיימו עליו כי יפגעו בו, באומרים כי "יזיינו אותו" אם לא יענה לדרישותיהם, הכל בכוונה להפחיד את המתלון ובמטרה להשיג את הדבר הנגב ולמנוע התנגדות המתלון לגניבה. המתלון, אשר חשש מהנאשם ומשלושת האחרים, מסר להם את הטלפון הנייד ואת תיק הפאז' שברשותו. הנאשם ושלושת האחרים הסתלקו מן המקום ברכבו של נתנאל ביטון, מסוג שברולט, לאחר שנטלו מהמתלון את הטלפון הנייד שלו, את תיק הפאז' ובו כמאתיים ₪, שני מגשי פיצה וכן בקבוק שתיה. הארבעה השליכו סמוך לאחר מכן את תיק הפאז' הריק וכן את הטלפון הנייד של המתלון.

אישום שני:

ביום 22.1.15, או במועד מוקדם יותר שאינו ידוע למאשימה, קשרו הנאשם ושלושת האחרים קשר לשדוד שליח של סניף מסעדת "זסט" בקרית חיים. המעשים המתוארים להלן בוצעו במסגרת הקשר ולשם קידומו. בתאריך 22.1.15, בשעה 00:15 או בסמוך לכך, התקשרו הנאשם או מי משלושת האחרים למסעדה, מטלפון נייד שמספרו 054-9956471, והזמינו לבניין ברח' דפנה 20 בקרית ביאליק משלוח של אוכל וכן קופסאות סיגריות, תוך שהם מוסרים שם של לקוח פיקטיבי. בהתאם להזמנה, בשעה 00:30 או בסמוך לכך, הגיע לכתובת הנ"ל מר ב.פ. (להלן: המתלון), שליח של חברת "כתום" המבצעת משלוחים עבור המסעדה, כשהוא רכוב על קטנוע. המתלון החנה את כלי הרכב וניסה לאתר את שם מזמין המשלוח בכתובת ומשלא הצליח לאתר, ניגש לבית הסמוך ברחוב דפנה 20 א', בניסיון נוסף לאתר. בעודו משוטט ליד רחוב דפנה 20 א', ניגשו הנאשם ושלושת האחרים, שהמתינו במקום, אל המתלון, כשהם לבושים ברדסים המכסים את ראשיהם וחלק מפניהם. המתלון, אשר הבחין בהם וחשש לשלומם, החל להימלט מהמקום, תוך שהוא משליך את המשלוח במנוסתו. הנאשם והאחרים דלקו אחר המתלון והשיגו אותו בסמוך לבניין ברחוב דפנה 16, שם אחד משלושת האחרים, הכה את המתלון על ראשו וגופו, באמצעות אלה או מוט ברזל או כלי נשק דומה. בהמשך למתואר, הנאשם ושלושת האחרים דרשו מהמתלון, תוך שהם מאיימים עליו בתנועות גוף, כי ימסור להם את הכסף המצוי ברשותו. בשל האיומים וחששו של המתלון מפני הארבעה, הוציא המתלון את ארנקו ומסר להם את שטרות הכסף שבארנק. הנאשם ושלושת האחרים הסתלקו מן המקום ברכב השברולט, לאחר שנטלו מהמתלון כמאה ₪, את משלוח המזון ואת קופסאות הסיגריות.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן, שהוגש ביום 2.2.16, עולה כי הנאשם בן 19, נתון במעצר בית חלקי ועובד כמסדר סחורות במינימרקט. הנאשם סיים עשר שנות לימוד במסגרות לימוד שונות. מדברי הנאשם בפני שירות המבחן עולה כי לאורך השנים התקשה להתמודד עם וויסות וניהול כעסיו, כשבגיל 12 לערך החלו אצלו בעיות התנהגות קשות, שהובילו לבסוף להרחקתו מבית הספר ולשילובו בלימודים, במסגרת פרויקט "הילה".

5. ממידע שקיבל שירות המבחן משירות המבחן לנוער, אליו הופנה הנאשם על רקע התנהגות אלימה בבית הספר, עלה כי במסגרת פרויקט "הילה" תפקד הנאשם ללא דופי וכי במקביל ללימודיו במסגרת קידום נוער, שולב הנאשם במסגרת תעסוקתית בה תפקד לשביעות רצון מעסיקיו. עוד עלה מדיווח שירות המבחן לנוער כי בשנת 2010 הופנה הנאשם לטיפול שכלל שיחות פרטניות, אך הטיפול הופסק בטרם הסתיים, זאת בשל קושי של הוריו לממן את הטיפולים. עם זאת, מסיכום הטיפול עלה כי הנאשם הגיע למפגשים באופן עקבי ומתוך רצון כן לעבור הליך של שינוי. מהתרשמות שירות המבחן לנוער עלה כי בתחילת הקשר עם שירות המבחן בלטו אצל הנאשם קשיים בעיקר בשליטה עצמית במסגרת הלימודית והחברתית, אך בהמשך דווח כי הנאשם עבר תהליך של התבגרות ושינוי, הצליח לאורך הדרך לבחון את מניעיו להתנהגותו האימפולסיבית ובהמשך גילה עמדות מתונות ומוטיבציה להשתלב בחיים נורמטיביים. לדברי הנאשם, בהגיעו לגיל גיוס, לא גויס לצבא על רקע מעורבותו בפלילים.

6. עוד מתואר בתסקיר שירות המבחן, כי הנאשם גדל במשפחה נורמטיבית וכי כיום, לאחר תקופה ארוכה של מעצר בית, התהדק הקשר המשפחתי בין הנאשם לבני משפחתו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות מלאה לביצוע העבירות מושא כתב האישום המתוקן. לדבריו, הסכים לקחת חלק בביצוע העבירות מתוך רצון להוכיח יכולותיו אל מול גורמים עבריינים מסוימים. שירות המבחן התרשם עוד כי הנאשם חש חרטה בגין מעורבותו בביצוע העבירות וכן כי הנאשם מכיר בפגיעה שגרם, תוך שהוא מגלה אמפטיה כלפי הקורבנות. הנאשם שיתף את שירות המבחן בתחושות אלו וגילה מודעות ורצון לשנות את דפוסי התנהגותו.

7. שירות המבחן העריך כי לנאשם רגישות יתר למעמדו החברתי ובשל כך הוא לא מאפשר קבלת סיוע. שירות המבחן סבר כי הסתבכותו של הנאשם בעבירות הנדונות קשורה, כפי הנראה, לרצונו להוכיח יכולות וכוח. שירות המבחן ציין כי מדיווח, שהתקבל ממנחי הקבוצה לטיפול בעצורי בית בה שולב הנאשם, עלה כי הנאשם לקח חלק פעיל בשיח הקבוצתי, שיתף פעולה וגילה פתיחות באופן בו ביטא את עצמו. הנאשם שיתף את שירות המבחן בשינוי שחל בדרכי חשיבתו וברצונו לבנות אורח חיים נורמטיבי ויציב.

8. נוכח האמפטיה שגילה הנאשם כלפי המתלוננים וכן נוכח בקשתו להיפגש עימם על מנת להביע את סליחתו וצערם על חלקו בפגיעה בהם, הופנה הנאשם לתהליך של "צדק מאחה", במסגרת שירות המבחן, אך בשל סיבות שאינן תלויות בו, לא התקיים מפגש של "צדק מאחה".

9. לאור העובדה שהנאשם השתלב בהליך טיפולי במסגרת קבוצת עצורי בית במסגרת שירות המבחן, לקח אחריות להתנהלותו והוכיח מוטיבציה לשינוי וכן נוכח התרשמות שירות המבחן משינוי משמעותי בדרכי החשיבה של הנאשם, המליץ שירות המבחן בתסקיר על הטלת צו מבחן על הנאשם למשך שנה. שירות המבחן הטעים כי המלצה זו היא במטרה לבסס ולהטמיע שינויים בהם החל הנאשם ולהקנות לו כלים להתמודדות במצבי לחץ ומצוקה, לוויוסות דחפים ולקבלת החלטות שקולות. עוד המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בעבודות שירות, זאת לצד פיצוי למתלוננים.

טיועוני המאשימה לעונש

10. בישיבה בפניי ביום 7.2.16, הגיש ב"כ המאשימה את טיעוני המאשימה לעונש בכתב -ת/1 וכן פסיקה להמחשת עמדתה העונשית של המאשימה -ת/2.

11. בטיעונים לעונש ציין ב"כ המאשימה כי הנאשם היה עצור בגין תיק זה מיום 9.2.15 ועד ליום 2.3.15. כמו כן ציין ב"כ המאשימה את עברו הנקי של הנאשם.

12. ב"כ המאשימה ציין בטיעוניו את עובדות כתב האישום המתוקן, המלמדות לדידו כאלף עדים על חומרת מעשיו של הנאשם, אשר יחד עם שלושה אחרים קשר קשר לשדוד שליחי מסעדה, בשני מקרים שונים, כאשר שני מעשי השוד בוצעו בשעת לילה מאוחרת, כשהשודדים רעולי פנים, זאת תוך הפעלת אלימות ותוך שנלקח רכוש מהשליחים.

13. ב"כ המאשימה טען כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות ע"י הנאשם הוא כבודם, חירותם ורכושם של המתלוננים - קורבנות העבירה וכן ביטחונם של הציבור, יכולתו הממשית לחיות את חייו ולהלך ברחובות ללא חשש. ב"כ המאשימה הטעים כי לאור חשיבות הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, מתחם הענישה ההולם בנסיבותיו של תיק זה, נע בין 3 עד 7 שנות מאסר בפועל לגבי כל אחד מהאישומים.

14. ב"כ המאשימה הטעים כי לצורך קביעת מתחם העונש ההולם סבורה המאשימה כי יש לראות בשני האישומים אירועים נפרדים. הוטעם כי המדובר במעשי עבירה, אשר כוונתו נגד מתלוננים שונים ואשר בוצעו בהפרש זמנים זה מזה. ב"כ המאשימה הוסיף וציין כי על פי מבחן "הקשר ההדוק", שנקבע בהלכת ג'אבר (ע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל**), יש לראות בכל אחד מהאישומים משום אירוע נפרד. ב"כ המאשימה טען כי אין לחפוף יתר על המידה בין כל אחד מהעונשים שיושג בגין כל אירוע, זאת מאחר שאין סיבה לכך שהנאשם יהנה ויצא נשכר מכך שבחר לבצע שני מעשי שוד.

15. באשר לנסיבות שקשורות בביצוע העבירה, נטען כי הנאשם והאחרים תכננו היטב את ביצוע העבירה - הנאשם והאחרים הזמינו משלוח של אוכל, ארבו למתלוננים, כיוונו אותם למקום המארב והצטיידו בנשק קר תוך שהם מבצעים את העבירה בעודם רעולי פנים. ב"כ המאשימה הוסיף וטען כי חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הוא משמעותי ביותר.

16. לעניין הנזק שנגרם מביצוע העבירה, הוטעם כי הנאשם והאחרים גרמו נזק רב למתלוננים - עפ"י האישום הראשון, אחד משלושת האחרים הכה את המתלונן בפניו וכן נגנבו כ- 200 ₪, מכשיר טלפון סלולארי, אוכל ושתייה; עפ"י האישום השני, הוכה המתלונן ע"י אחד משלושת האחרים ונגנב ממנו סכום של 100 ₪, כמו גם אוכל וקופסאות סיגריות. באשר לאלימות שהופעלה כלפי המתלוננים, ציין ב"כ המאשימה כי אומנם הנאשם לא הכה את המתלוננים, אך היה שותף למעשים ונוכח בעת הפעלת האלימות ע"י חבריו. על כן, סבר ב"כ המאשימה כי, יש לראות בנאשם כשותף ובעל אחריות גם לעניין האלימות שהופעלה כלפי המתלוננים.

17. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הוטעם כי בעת ביצוע העבירה היה הנאשם בגיר, אשר היה ביכולתו להבין את הפסול שבמעשיו. ב"כ המאשימה הוסיף וטען כי אין להשית על הנאשם עונש המצוי ברף התחתון של

מתחם הענישה ההולם, שכן הנאשם לא עשה מאמץ לתקן את תוצאות העבירה ולפצות את המתלוננים על נזקיהם ואף לא חלף זמן ניכר מאז ביצוע העבירה. עוד טען ב"כ המאשימה כי יש לראות את תסקיר שירות המבחן כהמלצה בלבד, כאשר על בית המשפט לשקול את מכלול שיקולי ההלימה, ההרתעה והמניעה, זאת בהינתן היותו של האירוע שבפנינו, אירוע חמור שהביא לפגיעה קשה באזרחים חפים מפשע. נטען ע"י ב"כ המאשימה כי על בית המשפט מוטלת החובה להשית ענישה מחמירה על הנאשם, אשר תהלוך את חומרת המעשים ותרתיע את הנאשם מלבצע מעשים דומים בעתיד.

טיעוני ההגנה לעונש

18. במסגרת טיעוני ההגנה לעונש הגיש הסנגור את טיעוניו לעונש בכתב (נ/1) והוסיף וטען בעל-פה בדיון בפניי.
19. מטיעוני הסנגור בפני עולה כי הנאשם הודה בביצוע המעשים כבר במהלך חקירתו במשטרה, שיתף פעולה עם חוקריו והבין את חומרת מעשיו. עוד ציין הסנגור את הודאת הנאשם בפני בית המשפט, אשר חסכה זמן שיפוטי יקר והעדתם של 30 עדי תביעה. לדידו של הסנגור, יש מקום בתיק זה לחרוג ממתחם העונש ההולם, זאת בהתבסס על עקרון השיקום העולה מסעיף 40 ד (א) לחוק העונשין. בנקודה זו נטען כי על בית המשפט ליתן את הדעת במקרה שבפנינו לגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות, שכן בעת ביצוע העבירות היה הנאשם בן 18 וחודשיים. לפיכך טען הסנגור, כי ניתן להגדיר את הנאשם כ"בגיר צעיר". הסנגור הטעים בנקודה זו כי במנותק מדוקטרינת הבגירים הצעירים השנויה בפסיקה במחלוקת, נקבע בפסיקה בע"פ 7781/12 מפי כב' השופט ג'ובראן כי המחוקק הורה על חובת עריכת תסקיר לנאשמים, שעברו את העבירה בהיותם מתחת לגיל 21, זאת בהינתן החשיבות של שיקולי השיקום בגזירת עונשם של נאשמים בגילאים אלה, נאשמים הנמצאים בקרבה לגיל הקטינות.
20. ההגנה סבורה כי בתיק זה, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם, המדובר באירוע אחד. בנקודה זו, הפנה גם הסנגור למבחן "הקשר ההדוק", שנקבע בהלכת ג'אבר הנ"ל, תוך שהטעים כי בענייננו עסקין בשתי עבירות, אשר בוצעו במתווה כמעט זהה, בסמיכות זמנים של כשעה ואף בסמיכות גיאוגרפית, זאת על ידי אותם גורמים. לדידו של הסנגור, ניסיון להפריד בין האירועים ולקבוע מתחמים נפרדים הוא מלאכותי ואין לקבלו. באשר לחלקו של הנאשם בביצוע העבירות, טען הסנגור כי ממקרא כתב האישום המתוקן עולה חלקו הקטן יחסית של הנאשם בביצוע העבירות, שהרי הנאשם לא תקף בעצמו פיזית את המתלוננים.
21. עוד עולה מטיעוני ההגנה לעונש כי ההליך השיקומי של הנאשם לא נולד במסגרת ההליך שבפנינו. הסנגור הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי בשנת 2010 הנאשם החל בהליך שיקומי, אשר הופסק עקב חיסרון כיס. הסנגור הוסיף וציין כי ממקרא התסקיר עולה כי הנאשם שולב בקבוצת עצורי בית, במסגרתה לקח חלק פעיל, שיתף פעולה, גילה פתיחות והבין את הבעייתיות הטמונה בהתנהגותו. הוטעם כי הנאשם גילה, כאמור, אמפטיה כלפי המתלוננים ואף ביקש להיפגש איתם, דבר אשר לא הסתייע שלא בעטיו של הנאשם.

22. הסנגור הוסיף וציין כי מזה למעלה מ-3 חודשים, עובד הנאשם במינימרקט הסמוך לביתו. לעניין זה הגיש

הסנגור מכתב מטעם מעסיקו של הנאשם (נ/3) בו מתואר הנאשם כעובד חרוץ, אחראי ובעל מוטיבציה.

23. עוד הוטעם ע"י הסנגור כי הנאשם היה נתון בצו פיקוח במשך 9 חודשים, בהינתן הסכמת הנאשם להארכת הצו המקורי בשלושה חודשים נוספים. הסנגור הדגיש כי כיום, כשנה לאחר ביצוע העבירות, תהליך השיקום מצוי בעיצומו. הסנגור טען כי יישום המלצת שירות המבחן תאפשר לנאשם, בין היתר, להמשיך את התהליך השיקומי ולהקנות לו כלים להתמודדות במצבי לחץ ומצוקה.

24. לפיכך, עתרה ההגנה כי בית המשפט יחרוג ממתחם העונש ההולם, תוך העדפת אינטרס השיקום, זאת על ידי הטלת עונש של מאסר על הנאשם שירוצה בעבודות שירות וכן פיצוי לטובת המתלוננים, מאסר על תנאי וצו מבחן, כל זאת בהתאם להמלצת שירות המבחן. לחילופין, ביקשה ההגנה לקבוע את עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם עונש הולם, הנע בין עונש של מאסר בן מספר חודשים בדרך של עבודות שירות לבין 30 חודשי מאסר בפועל. לחילופין, עתרה ההגנה שעונש המאסר בפועל שיושת על הנאשם יהא לתקופה מצומצמת ובניכוי ימי מעצרו של הנאשם, תוך התחשבות בתקופה בה היה נתון במעצר בית. הוטעם כי ביום 02/03/2015 שוחרר הנאשם למעצר בית מלא בתנאים מגבילים עד ליום 2.11.15, שאז הותר לנאשם, במסגרת מעצר בית חלקי, לצאת לצרכי עבודה. הסנגור הגיש את אסופת הפסיקה נ/2 לתמיכה בטיעונו הנ"ל. הנאשם, בדבריו בפני בית המשפט, ציין כי הוא מבין את חומרת מעשיו ואת הנזק שנגרם למתלוננים וביקש לאפשר לו להמשיך בהליך השיקומי בו החל. כמו כן, הביע הנאשם צער על מעשיו והבטיח שלא לשוב עליהם.

דין והכרעה

25. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע כי, על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

26. בשלב הראשון על בית המשפט לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או מספר אירועים נפרדים. אם יגיע למסקנה כי מדובר באירועים נפרדים עליו לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין) (ראו ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.2013)). בע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014) הנ"ל (להלן: "עניין ג'אבר") קבע בית המשפט העליון, כי עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק ושניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת ייחשבו לאירוע אחד (ראו בעניין זה פסקה 5 לחוות דעתה של כב' השופטת ברק ארז בעניין ג'אבר ופסקה 2 לחוות דעתו של כב' השופט פוגלמן). עוד נקבע בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל (03.09.2015), כי "כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות, שומה על

בית המשפט לעמוד על נסיבותיו העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. נסיבות עובדתיות אלה מהוות "מבחני עזר" לקביעת עוצמת הקשר... בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה, האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו או שלא ישקף את סיפור המעשה כהויותו" (כן ראו בנ/2: רע"פ 4760/14 מדינת ישראל נ' קיסלמן (7.5.15)).

27. ומהתם להכא:

לדידי, יש לאמץ בתיק זה את עמדת ההגנה, לפיה יש לראות את מכלול העבירות מושא שני האישומים כמהוות אירוע אחד, זאת בהינתן קיומו של קשר ענייני הדוק בין האישומים, לרבות סמיכות קרובה מאוד של זמנים. ודוק, האירוע מושא האישום הראשון ארע בהפרש של כשעה מהאירוע מושא האישום השני. זאת ועוד, מבצעי העבירות זהים בשני האישומים, כמו גם הוראות החיקוק. יתרה מכך, בשני המקרים עסקינן בתוכנית עבריינית בעלת קווי תכנון זהים. יובהר בנקודה זו, כי על פי כל אחד מהאישומים, התקשרו הנאשם או מי מהשלושה האחרים כדי להזמין משלוח, תוך שהם מוסרים בצידה של הכתובת, שם של לקוח פיקטיבי. כך הגיע כל אחד מהשליחים לכתובת שנמסרה, שאז נשדד ע"י הנאשם ואחרים, כמצוין בכתב האישום. נוכח האמור לעיל, הרי שיש להגדיר בתיק זה את מכלול העבירות כמהוות אירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם.

28. הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע עבירת השוד על ידי הנאשם הוא שלומם ובטחונם של השליחים - של שליח הפיצריה, על פי האישום הראשון ושל שליח המסעדה, על פי האישום השני, זאת בצד הפגיעה ברכושם. עוד יוטעם בנקודה זו, כי מעשיו של הנאשם פגעו גם בכבודם של המתלוננים ובתחושת הביטחון שלהם. שומה על בתי המשפט ליתן את הדעת בענייננו לחומרת הפגיעה במתלוננים, אשר ביקשו להרוויח את לחמם בכבוד ומצאו עצמם נתונים בידי פורעי חוק, אשר פעלו מתוך בצע כסף ולא בחלו בנקיטה באלימות כלפי כל אחד מהמתלוננים.

29. להמחשת הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מביצוע עבירת שוד, בנסיבות הדומות לנסיבות שבפנינו, יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון כאמור בע"פ 3069/05 מדינת ישראל נ' אבוטבול (02/08/2006):

"חומרתה של עבירה זו כלפי הפרט מורכבת משני נדבכים משתלבים. האחד, הפגיעה בקניינו של קורבן השוד... והשני, המימד הפוגעני, האלים והמאיים. גם אם יקבל קורבן השוד את כל רכושו בחזרה בלא פגע, לא במהרה יחלימו צלקותיו הנפשיות".

30. להמחשת התייחסותו של בית המשפט העליון בפסיקתו לחומרה הטמונה בביצוע עבירות שוד יפים הדברים הבאים, כפי שנאמרו בע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.13), זאת כהאי ליסנא:

"למרבה הצער, הפכו בתקופה האחרונה, מעשי השוד ובעיקר ככל שמדובר בשוד של מכשירים סלולאריים יקרי ערך, לתופעה שניתן להגדירה כ"מכת מדינה", כאשר חדשות לבקרים מדווחים אנו על תקיפה של קורבנות חסרי הגנה, על-ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, המבקשים

לשדוד את רכושם ולזכות ברווח כספי קל וזמין (ראו, לעניין זה, דברי חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור בע"פ 6378/11 בסול נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.7.201). מעבר להיבט הכספי והכלכלי של התופעה, יש ליתן את הדעת לפגיעות הפיזיות, ולא פחות חמור מכך, לפגיעות הנפשיות הנגרמות לקורבנות העבירה, בצד הפגיעה בשלומם ובבטחונם של הציבור בכללותו".

31. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, אציין את תכנון ביצוע העבירות ואת התחכום שנלווה לכך, כמתואר בעובדות כתב האישום המתוקן וכמפורט לעיל. הנאשם ושלוש האחרים פעלו בדרך של תחכום עת שהתקשרו לסניף הפיצריה ולמסעדה והזמינו משלוחים, תוך מסירת שם של לקוח פיקטיבי, כל זאת כדי להביא להגעת השליח לכתובת שמסרו ואז לבצע בו את זממם. אינדיקציה לתכנון עבירת השוד ניתן למצוא בהרשעת הנאשם גם בביצוע עבירה של קשירת קשר לפשע (השוד). הנזקים שנגרמו לשליחים שנשדדו הם, כאמור לעיל, נזקי רכוש, זאת בצד תקיפתם הפיזית של השליחים ובצד הפגיעה הרגשית בהם. ברם, מן הראוי לציין בנקודה זו, לטובת הנאשם, כי זה לא הפעיל כלל אלימות פיזית כלפי המתלוננים. ודוק, מהאישום הראשון עולה כי אחד משלושת האחרים הכה את המתלונן בפניו ומהאישום השני עולה כי אחד משלושת האחרים הכה את המתלונן באמצעות אלה או מוט ברזל או כלי נשק קר דומה.

32. עוד יצוין כבר עתה, כי הנאשם היה קרוב בעת ביצוע העבירות לתקופת היותו קטין, כפי שטען הסנגור המלומד בעניין זה ובצדק. ודוק, הנאשם ביצע את העבירות בהיותו בן 18 ו- חודש בלבד, היינו בקרבה משמעותית לגיל הקטניות, דבר שהשפיע, במידת מה, בנסיבותיו של תיק זה, על **"יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו"**, כאמור בסעיף 40 ט(6) לחוק העונשין. עסקינן בתיק זה ב"בגיר-צעיר", כפי שהוגדר על ידי בית המשפט העליון בע"פ 7781/12 פלוני נ' מדינת ישראל (25.6.2013) (להלן: **ההלכת פלוני**). מהלכת פלוני הננו למדים, כי השפעת הענישה על המשך חייו של "בגיר צעיר" שונה מהשפעת הענישה על בגירים אחרים וכי יש הצדקה למדיניות ענישה שונה בשני המצבים. בית המשפט העליון קבע, מפי כב' השופט ג'ובראן, בהלכת פלוני, כי גיל 18 אינו מהווה נקודת מפנה מוחלטת מקטניות לבגירות, זאת על פי מחקרים שנעשו המלמדים, כי בעשורים האחרונים ניכרת התארכות של תקופת הבגרות. עוד עולה מהלכת פלוני ההשפעה ההרסנית הפוטנציאלית של מאסר מאחורי סורג ובריא על "בגירים צעירים", כמו גם המשקל הנכבד שיש להעניק לפוטנציאל השיקומי כאשר המדובר ב"בגיר צעיר". בהלכת פלוני נקבע, כי לא בכדי הורה המחוקק בדבר קיומה של חובת תסקיר בעניינו של מי שביצע העבירה בטרם הגיעו לגיל 21. עוד נקבע בהלכת פלוני, מפי כב' השופט ג'ובראן, ובהסכמת כב' השופט שהם, כי על בית המשפט הגוזר דינו של "בגיר צעיר" לייחס לגילו משקל משמעותי, ובמסגרת זו לשקול את קרבת הנאשם לגיל 18 וכן ההשפעה האפשרית של מאסר בפועל על שיקומו ומצבו הנפשי ובגרותו, כפי שעולה מהתסקיר המונח בפני ביהמ"ש (שם, פסקה 58). יוער בנקודה זו, כי כב' השופט עמית קבע בהלכת פלוני כי אין לקבוע, כדעת הרוב, קטגוריה נפרדת של "בגירים צעירים", אף כי גילו של נאשם היה מאז ומתמיד אחד משיקולי הענישה, דבר הבא לידי ביטוי גם בתיקון 113 לחוק העונשין, בסעיף 40 יא(1) לחוק הנ"ל, המאפשר התחשבות בגילו של נאשם במסגרת שקילת הנסיבות, שאין קשורות בביצוע העבירה. בע"פ 2357/13 **רוש נ. מדינת ישראל** (6.10.13) נקבע מפי כב' השופט רובינשטיין כי ניתן ליישב בין הגישה הדוגלת בקיום קטגוריה נפרדת של "בגירים צעירים" לבין הגישה שסבורה, כי אין ליצור מעין "קטגוריה" חדשה שכזו, זאת כהאי ליסנא:

"דומה בעינינו כי ניתן ליישב בין הגישות. אכן, הדין אינו יוצר הבחנה מהותית בין בגירים לבגירים"

צעירים; ההבחנה שבו היא בין בגירים לקטינים, קרי, לפני גיל 18 ואחריו, תוך הבחנות משנה מסוימות גם במתחם הקטינות עצמו, שלא זה המקום להאריך בהן; זאת, למעט חובת התסקיר ל"בגירים צעירים" עד גיל 21. באשר לקטינים, חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשכ"א-1961, על תיקוניה, מטעים לגביהם את השיקום; תיקון 113 לא הוחל, כידוע, על קטינים. יצוין כי גם לגביהם, במהופך, ככל שהקטין קרוב יותר לבגירות תהא לכך השפעה על הפעלת "שיקולי הקטינות" (לעומת "קטין צעיר"). יש להניח, אמנם, כי חובת התסקיר לבגירים עד גיל 21 מצביעה על רצון המחוקק לבדוק בהקפדה מיוחדת את שיקולי השיקום. מכל מקום, הבחנות הגיל, כדרך הבחנות תדיר, הן שרירותיות (ראו בג"ץ 8803/06 גני חוגה נ' שר האוצר [פורסם בנבו] (2007)), אך מבוססות הן על תפיסה היסטורית רבת שנים של מועד הבגירות, המעוגנת בחקיקה, תוך שלצד ההבחנה הדיכוטומית ישנן הבחנות משנה. ואולם הגיל, בכל מקרה, הוא פרמטר המובא בחשבון על פי הדין, גם בתיקון 113; זאת, הן בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - בסעיף 40ט(6) מובאת בחשבון "יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו" .. והן לפי סעיף 40א(1), המביא בחשבון בגדרי נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה את "הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו" ... ההתחשבות יכולה להיות בגיל צעיר במיוחד - ובאמת, כאמור בפסק דינו של השופט ג'ובראן, גיל 18-19 ואף מעל לזאת הוא משמעותי; היא יכולה להיות גם לגבי גיל קשיש במיוחד, כמובן, ואידך זיל גמור" (שם, פסקה י"ט).

33. לאחרונה הוטעם, מפי כב' השופט ג'ובראן, בפסק הדין שניתן בע"פ 2420/15 **אברהם אבטליון נ. מדינת ישראל** (29.11.15), כי דוקטרינת הבגירים הצעירים אינה קטגוריה נפרדת הפורצת את גבולות החוק, שכן יש לבחון כל מקרה לגופו, בהתאם לנסיבות ביצוע העבירה ולנסיבותיו של הנאשם, שאינן קשורות בביצוע העבירה ובהתאם ליישם על נסיבות המקרה את סעיפי החוק עפ"י תיקון 113 לחוק העונשין.

34. ומן הכלל אל הפרט:

מתסקירו של שירות המבחן ניתן ללמוד כי הנאשם חבר עם שלושת שותפיו האחרים מתוך רצון להוכיח את יכולותיו אל מול גורמים עברייניים מסויימים, דבר המאפיין התנהלות ושיקול דעת לא בוגר של בחור צעיר המצוי, כאמור, בסמיכות רבה לגיל הקטינות.

35. במסגרת בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירות שוד ואף ניסיון לשוד שבוצעו בנסיבות מחמירות, תובא הפסיקה הבאה:

ע"פ 1286/18 **אבו גומעה נ' מ"י** (20.1.14) (להלן: עניין אבו גומעה). בעניין אבו גומעה דובר במערער, אשר הורשע בבית המשפט המחוזי בחיפה בביצוע עבירה של ניסיון לשוד בנסיבות מחמירות, מכוח סעיפים 402(ב) ו-25 לחוק העונשין. במקרה הנ"ל דובר במערער, אשר עקב אחרי 2 נשים שהלכו ברחוב ובהגיעו אליהן ניסה המערער לשדוד אותן, בכך שניסה תחילה לקחת את תיקה של אחת מהן, אשר היה תלוי על כתפה, ומשלא הצליח, איים על המתלוננות באמצעות מברג. בית המשפט המחוזי בחיפה השית על אבו גומעה, לאחר שמיעת ראיות, עונש של 3 שנות

מאסר בפועל, בצד רכיבי ענישה נלווים, ובית המשפט העליון דחה את ערעורו של אבו גומעה על חומרת העונש.

· ע"פ 6341/14 **בן אישטי נ' מדינת ישראל** (08/07/2015). בעניין הנ"ל דובר במערער עליו הושת בגין הרשעתו בשני עבירות של שוד בנסיבות מחמירות ובשתי עבירות של קשירת קשר לפשע (שוד), מכוח הודאתו, עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור. יוער בנקודה זו, כי במקרה הנ"ל קבע בית המשפט העליון כי ניתן היה לראות בשני האישומים כאירוע אחד בשל סמיכות הזמנים (הפרש של שעתיים) ובגין היותם חלק מאותה תוכנית עבריינית, זאת בדומה למקרה שבפנינו.

· ע"פ 936/14 **אמבסגר אברהם נ' מדינת ישראל** (31/08/2014). במקרה הנ"ל דובר במערער שהורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות בביצוע עבירה של שוד בנסיבות מחמירות והושת עליו עונש של 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בצד רכיבי ענישה נלווים. המערער הנ"ל הגיח מאחורי המתלון, כשהוא מלווה בשלושה אחרים, והכה את המתלון בצד פניו באמצעות אגרוף ובעקבות זאת, נפל המתלון, דבר שאיפשר למערער ליטול את מכשיר הטלפון של המתלון שנשטמ מידיו. לאחר מכן תלש המערער את השרשרת מצווארו של המתלון לאחר שניסה לחנוק אותו באמצעותה, בעודו מוטל על הארץ.

36. לאחר שבחנתי את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות ע"י הנאשם, כמו גם את נסיבות ביצוע העבירות ואת מדיניות הענישה הנהוגה, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם נע בתיק זה בין עונש של 18 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 48 חודשי מאסר בפועל.

37. עם זאת, כפי שיובהר להלן, הנני בדעה כי במקרה שבפנינו מן הראוי לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמים של שיקום, זאת מכוח סעיף 40 ד(א) לחוק העונשין, הקובע, כהאי לישנא: **"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969"**.

38. הנאשם היה בעת ביצוע העבירות קטין בן 18 וחודש בלבד, היינו בקרבה משמעותית לגיל הקטינות. זאת ועוד, מתסקיר שירות המבחן אנו למדים כי הנאשם לוקח אחריות מלאה לביצוע העבירות וכן חש חרטה בגין מעורבותו בביצוען, תוך גילוי אמפטיה כלפי המתלוננים. הנאשם הבהיר בפני שירות המבחן כי הוא מבין את השלכות מעשיו וכי תובנה זו הביאה את הנאשם לרצות לשנות את דפוסי התנהגותו. שירות המבחן התרשם כאמור כי הנאשם הסתבך בביצוע העבירות מתוך רצון להפגין את יכולותיו בקרב שותפיו לעבירה. התנהלותו הנ"ל של הנאשם הושפעה, לדדי, מגילו הצעיר מאוד, כאמור לעיל. עוד יצוין כי הנאשם, מעבר להבעת האמפטיה כלפי המתלוננים, ביקש להיפגש עימם ולהביע בפניהם סליחה וצער על מעשיו ועל הפגיעה בהם. דא עקא, שרצון זה לא יצא מהכוח אל הפועל שלא בעטיו

של הנאשם, כפי שעולה מהתסקיר. הנאשם השתלב בהליך טיפולי במסגרת קבוצה של עצורי בית והוכיח בפני שירות המבחן מוטיבציה לשינוי, מה גם ששירות המבחן התרשם משינוי משמעותי בדרכי החשיבה וההתנהלות של הנאשם.

39. נוכח התמונה הנ"ל המצטיירת ממקרא תסקיר שירות המבחן, הנני בדעה כי קיים במקרה דנן סיכוי של ממש לשיקומו של הנאשם, מה גם שהנאשם הוא בחור צעיר מאוד שכל עתידו לפניו. שיקומו של הנאשם ישרת, מטבע הדברים, גם את אינטרס הציבור לבל ישתלב הנאשם במעגל הפשיעה. עוד אוסיף בנקודה זו את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום המתוקן כמו גם את העובדה שהנאשם לא הפעיל אלימות פיזית כלפי המתלוננים, כאמור לעיל.

40. לפיכך, הנני מחליטה להעדיף בתיק זה את הפן השיקומי על פני הפן התגמולי - העונשי ולחרוג ממתחם העונש ההולם, תוך אימוץ עיקרי המלצת שירות המבחן והשתת מאסר בפועל על הנאשם בדרך של עבודות שרות לתקופה של שישה חודשים, כמו גם מאסר על תנאי ופיצוי לטובת המתלוננים, כל זאת בצד צו מבחן למשך שנתיים. בנקודה זו מן הראוי לציין, כי בית המשפט העליון עמד בפסיקתו לא אחת על חשיבות תרומתו של שירות המבחן במקרים כגון דא, תוך שהוא נותן בהכרעתו משקל מהותי לתסקירי המבחן ולהמלצות הגלומות בהם, ובכך נותן הוא במקרים המתאימים מעמד של בכורה לאלמנט השיקום (ראה ע"פ 5713/10 יהושע אקרמן נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 1.3.11).

41. סיכומי של דבר, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

א. למאסר בפועל לתקופה של שישה חודשים, אשר ירוצה על ידי הנאשם בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעת הממונה על עבודות השירות, היינו בעמותת "ארוחה חמה" בקרית אתא.

ב. הנאשם יתייצב ביום 5.9.16 בשעה 8:00 לצורך קליטה והצבה, בתאריך תחילת עבודות השירות, ביחידת עבודות שירות, מפקדת צפון, בכתובת דרך הציונות 14 טבריה.

הנאשם מוזהר בזה, לבקשת הממונה על עבודות השירות, כי נאסר עליו לשתות אלכוהול במסגרת עבודות השרות או להגיע בגילופין לעבודה, וכן כי יהא נתון במעקב של בדיקות שתן וסרוב לכך או גילוי שרידי סמים, כמו גם היותו נתון תחת השפעת אלכוהול במסגרת עבודות השרות בבדיקות יהוו עילה להפסקה מנהלית של עבודות השרות ולריצוי העונש במאסר של ממש. הנאשם מוזהר בזה, בנוסף, לבקשת הממונה על עבודות שרות, כי עסקינן בתנאי העסקה קפדניים במסגרת עבודות השירות, וכי הפרת תנאים אלה עלולה להוביל להפסקת עבודות השירות ולריצוי העונש במאסר של ממש.

ג. למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977, ויורשע בגין אחת או יותר מהן.

ד. למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת

אלימות מסוג עוון, עבירת רכוש מסוג עוון או עבירה לפי 499(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, וירשע בגין אחת או יותר מהן.

ה. הנני מורה לנאשם לפצות את המתלונן ג.ב., עפ"י האישום הראשון, פיצוי בסכום של 8,000 ₪, אשר יופקד ע"י הנאשם עבור המתלונן הנ"ל בקופת ביהמ"ש, עד ליום 20.6.16.

ו. הנני מורה לנאשם לפצות את המתלונן ב.פ., עפ"י האישום השני, פיצוי בסכום של 8,000 ₪, אשר יופקד ע"י הנאשם עבור המתלונן הנ"ל בקופת ביהמ"ש, עד ליום 20.6.16.

ז. המאשימה תמציא תוך 7 ימים את פרטי המתלוננים בכתב במזכירות בית המשפט ותמציא העתק מגזר הדין לידם.

ח. הנני מורה על הטלת צו מבחן על הנאשם לתקופה של שנתיים, כאמור בתסקיר שרות המבחן, תחת פיקוח שירות המבחן. הנאשם מוזהר בזה, כי במידה שלא יעמוד בתנאי צו המבחן או יבצע עבירה נוספת בתקופת הצו והצו יופקע, אזי יהא צפוי הנאשם לגזירת דינו מחדש, לחומרה.

המזכירות תמצא העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י' אדר ב' תשע"ו, 20 מרץ 2016, במעמד ב"כ המאשימה, ב"כ הנאשם והנאשם בעצמו.